

Terbregge

Skelterbaan veroorzaakte reuring in Terbregge

April 2026

Magazine van de historische commissie van
Terbregge's Belang

Verschijnt tweemaal per jaar

7e jaargang nr. 1

Inhoudsopgave

Redactioneel	3
Een ode aan Frits Luit: Ere wie ere toekomt	4
De Christelijke school en de Boerenleenbank(en)	6
Abraham van den Bos als schoolmeester	9
Hoofdweg 123 - drie grote autobedrijven:	
Gertges	10
Mimiasie	12
Transportbedrijf J.C. v.d. Bos	14
Reuring in Terbregge: Skelterbaan veroorzaakt overlast!	16
De Achter(op)pagina	20

Colofon

Historisch magazine Ter Brugge is een uitgave van de historische commissie Terbregge en verschijnt tweemaal per jaar (maart en september).

De historische commissie Terbregge is een commissie van de bewonersorganisatie vereniging Terbregge's Belang. De laatste is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 4034 3386.

Giften, donaties en betalingen ten bate van de historische commissie kunt u overmaken op IBAN NL27 RABO 0362 1307 36 van Terbregge's Belang. E-mailadres: histbb@gmail.com

Disclaimer

De verhalen in dit magazine halen we of uit oude kranten (via Delpher.nl), uit oude buurtkranten, tekenen we op uit gesprekken met (oud-)Terbreggenaren of schrijven deze zelf. In dat geval ziet u geen naam bij het artikel staan. Het is dan onder redactie van onze historische commissie. Uiteraard vermelden wij wel de naam van de auteur, als het om iemand gaat buiten onze commissie.

Het doel van de historische commissie is onder andere haar kennis te delen, bijvoorbeeld met de uitgave van dit magazine, de beeldbank en de jaarlijkse foto-expositie. U kunt gebruik maken van onze informatie, maar wel met bronvermelding, bijvoorbeeld door te verwijzen naar de beeldbank of het betreffende nummer van Ter Brugge. Bij foto's en andere afbeeldingen vermelden wij, indien bekend, de bron en/of de fotograaf. Voor zover niet anders aangegeven, komen de foto's uit eigen archief. Wij verontschuldigen ons bij voorbaat als wij afbeeldingen plaatsen waarop rechten zitten, die wij niet kennen. Wij verzoeken dan ook eventuele bronnen en/of fotografen van foto's aan ons te melden.

U wilt dit blad ontvangen?

Geen probleem! Als u uw e-mailadres aan ons doorgeeft (histbb@gmail.com), dan sturen wij u twee keer per jaar ons magazine toe, als pdf-bestand.

Als u echter een gedrukt exemplaar wilt, dan kan dat ook: U betaalt dan slechts de druk - en verzendkosten, per jaar € 15,00. U kunt dat bedrag overmaken op IBAN NL27 RABO 0362 1307 36 van Terbregge's Belang. **Vermeld u dan wel uw naam en volledige adres bij de opmerkingen!**

Samenstelling historische commissie Terbregge

Henk v.d. Akker, ook lid van de Ommoordse Polder (DOP). DOP is een commissie van de bewonersvereniging "Heide-Bes".

Joke v.d. Akker - correctrice

Michael Beckmann

Martine de Boer - zij maakt deel uit van de redactie van dit magazine.

Jan Bongers

Rob Hendriks

Bas Herselman

Tom Janse

Frans Schuit

Rob Hoebe (ook lid DOP)

Henk Wuijster

Redactioneel

Wij zijn blij dat we u ons voorjaarsnummer van dit jaar kunnen aanbieden.

De ene keer is het wat makkelijker om ons blad te vullen. Deze keer kostte het wat meer moeite. We beginnen met het verzamelen van onderwerpen en dan blijkt soms dat we materiaal missen. Dat kan een foto zijn die bij een artikel geplaatst moet worden of gegevens die de informatie bevestigen. Deze kan of uit een archief komen of op basis van verhalen van familieleden of mensen die ergens bij waren of een bepaald persoon gekend moeten hebben. In dit nummer liepen we enkele keren daar tegen aan. En soms krijg je bij toeval net die informatie waar je naar op zoek was.

In dit nummer aandacht voor Frits Luit, voormalig secretaris van Terbregge's Belang in een tijd voor de digitalisering. Wat een tijd en energie moet zo'n job hebben gekost!

Aan de Hoofdweg was een terrein waar achtereenvolgens drie spraakmakende bedrijven waren gevestigd: Gertges, Mimiasie en J.C. v.d. Bos. We kwamen Jan v.d. Bos regelmatig tegen op de bijeenkomsten van de commissie in Ommoord en waren altijd onder de indruk van de verhalen die hij kon vertellen. We besloten deze verhalen te plaatsen in Ter Brugge en besloten gelijk de andere bedrijven erbij te betrekken. Dat kostte weer extra onderzoekstijd, maar dat hadden we er graag voor over.

Jan Bongers heeft een artikel geschreven over de twee Boerenleenbanken in Terbregge en de rol hiervan in de schoolstrijd. Bij de opmaak kwamen we er achter dat het blad niet optimaal was gevuld. De ruimte die na dit artikel over bleef, konden we completeren met een pagina uit het poëzie-album van Gré van der Does-de Bruin. We zijn er dus nu voor dit nummer uit. E

Uit Delpher hebben we informatie kunnen halen over de skelterbaan die in de jaren zestig was gevestigd aan de Ommoordseweg.

De inhoud van het septembernummer is ook al besproken en dan willen we het o.a. hebben over de venters en de huis-aan-huisverkoop van bakkers, groenten- en melkboeren. Ook zal een artikel worden gewijd aan de familie Pieterse in Terbregge en over de bouw van de voorlaatste brug, de Irenebrug die in 1939 is geopend en dienst heeft gedaan tot 2004.

Heeft u belangstelling om een bijdrage te leveren aan dit blad, dan horen we dat graag. Dat kan ook, als u niet in de buurt woont. Het gaat immers om onderzoek via websites, o.a. krantenberichten uit Delpher.nl of via landelijke archieven, het schrijven van artikelen, interviews met mensen die informatie hebben welke iets toevoegt aan de beschikbare informatie e.d. Wij zien uw mail (aan histbb@gmail.com) graag tegemoet.

Veel leesplezier!

De redactie.

*”Het beste dat de geschiedenis ons nalaat,
is het enthousiasme dat zij veroorzaakt.”*

Johann Wolfgang von Goethe

Frits Luit (links) krijgt van de voorzitter van Terbrugge's Belang, Chris Schreuder, bij zijn afscheid een aktetas cadeau

Een ode aan Frits Luit: Ere wie ere toekomt!

Als Nicolaas Jan van der Valk de burgemeester van Terbrugge wordt genoemd, dan verdient Frits Luit zeker het predicaat van gemeentesecretaris. Hij heeft in zijn leven (1897 – 1983) heel veel voor de Terbrugge gemeenschap betekend.

Al eerder (in het eerste nummer van Ter Brugge in 2020) hebben wij in het artikel over de Coöperatieve Raiffeisenbank kort aandacht besteed aan Frits Luit. Nu gaan we wat dieper in op zijn leven en zijn betekenis voor de Terbrugge gemeenschap).

Frits (Frederik Herman Cornelus) is geboren op 12 januari 1897 in Hillegersberg als tweede kind van Arie Leendert Luit (Hillegersberg 1858 - Hillegersberg 1916) en Neeltje Krantz (Voorschoten 1859 - Hillegersberg 1919). De andere kinderen uit dat gezin waren:

Pieter, 27 april 1889 Hillegersberg

Aafje Helena, 7 juni 1899 Hillegersberg.

Het gezin woonde aan de Linker Rottekade 327.

Arie Leendert was timmerman, broer Pieter was los werkman en daarvoor gemeentebode. Bij Aafje Helena staat vermeld dat zij brievenaarster was. (De brievenaarster was als beheerder van een hulppostkantoor (vaak aan huis) verantwoordelijk voor de inzameling en eerste distributie van brieven en andere poststukken.

De aflevering van de stukken werd gedaan door de briefbesteller en postbode. Het inzamelen van te verzenden post was aanvankelijk geen dagtaak en de functie van brievenaarster werd dan ook meestal gecombineerd met een ander beroep. Pas tegen het eind van de 19e eeuw nam het briefverkeer zodanig toe dat er ook brievenvaarders waren zonder extra inkomsten. Bij de jonge Frits stond vermeld dat hij postbode was, besteller v.d. posterijen. Dat stond ook vermeld in zijn huwelijksakte.

Frits trouwde op 14 april 1924 in Hillegom met de op 22 maart 1897 in het Zuid-Hollandse Valkenburg geboren Wilhelmina Noppen. Zij kregen twee zoons:

Arie Leendert, geboren in Hillegersberg op 28 april 1922 en

Pieter, geboren in Hillegersberg op 10 juni 1923.

Frits woonde met zijn gezin aan de Bergsche Rechter Rottekade 176 (nu Terbregge Rechter Rottekade 117).

Dit huis was w.s. eigendom van de Coöperatieve Boerenleenbank. Hier heeft ook Aart Groeneweg gewoond, hoofd van de naast de woning gelegen Christelijke Lagere School en kassier van voornoemde Boerenleenbank. Ook J.L. Huyzer was hier actief als kassier en hoofd van de Openbare School in Terbregge, bekend van zijn fraude in 1923 (Ter Brugge 23-02).

Aart Groeneweg was al onderwijzer aan de Christelijke school, toen hij na de pensionering van Nico (laas Jan) van der Valk in 1938 hoofd van de school werd.

Na de fusie van de twee Boerenleenbanken uit Terbregge in de jaren vijftig is Luit conciërge geworden van de fusiebank, de Coöperatieve Raiffeisenbank, die in 1956 een nieuw pand betrok aan de Terbregseweg 6. Boven de bank waren twee woningen, één voor de kassier van de bank en de andere voor de conciërge. Ik leerde Frits Luit en zijn vrouw kennen, toen we daar in 1959 zijn komen wonen. Na het vertrek van de vorige kassier (A.P. Aangeenbrug) naar Scheveningen werd mijn vader (Leo Janse) kassier. Later werd deze functie opgewaardeerd tot directeur. Hier heb ik dus de heer en mevrouw Luit leren kennen. Voor mij heel sympathieke mensen. Ik herinner me nog goed dat ik op één van mijn eerste verjaardagen in Terbregge van hun een doosje LEGO kreeg, het begin van een hobby die enkele jaren zou duren. Ik zat als kind op de padvinderij, de Cornelis Tromp-groep aan de Strekkade. Naast zijn werk als conciërge bij de bank, was Frits ook nog sleutelbewaarder van het gymnastieklokaal en omdat we met de padvinderij

naast de wekelijkse opkomsten elke veertien dagen op de zondagmiddag gingen sporten in het gymnastieklokaal in Terbregge, mocht ik bij Frits de sleutel ophalen en na afloop weer terugbrengen, een hele eer voor zo'n klein jochie. Dat Frits in Terbregge een belangrijk man was, kwam ik jaren later achter, toen ik actief werd in Terbregge met het kampwerk en de Buurtkrant. Frits was secretaris van de Interwijkcommissie voor Ontspanningsactiviteiten en deze organiseerde diverse activiteiten, zoals puzzeltocht, viswedstrijden en een fietscross. Later drong de tomeloze inzet en het belang van Frits voor de Terbregse gemeenschap pas echt tot mij door: hij is van 1932 tot 1967 secretaris geweest van Terbregge's Belang, maakte notulen, verslagen jaarvergaderingen en uitnodigingen met agenda's voor de vele vergaderingen. En dat vond en vind ik nog steeds zo bijzonder in deze tijd van snelle communicatie via WhatsApp of mail. Frits schreef dat allemaal zelf en dat betekende ook dat hij voor elke vergadering van het bestuur zo'n tien identieke uitnodigingen moest schrijven en dat deed hij, heel netjes en vaak zonder fouten: ik moet er nu niet aan denken. Datzelfde deed hij ook voor de Oranjevereniging van Terbregge, waar hij dezelfde functie bekleedde. In die functie zie ik hem nog steeds voor mij: voorop bij de optocht van Koninginnedag.

Voor zijn grote inzet voor het maatschappelijk leven in Terbregge heeft Frits in 1973 de eremedaille in zilver ontvangen verbonden aan de Orde van Oranje Nassau. Na zijn afscheid als conciërge van de bank is hij gaan wonen in Ommoord, aan de Arrheniusweg 258. Zijn vrouw, Wilhelmina Noppen overleed in 1982. Frits is daarna gaan wonen in Arcadia, in de 110-Morgen.

Daar overleed hij op 15 december 1983. ●

De Christelijke school en de Boerenleenbank(en)

Jan Bongers

Aan het einde van de 19e en het begin van de 20e eeuw was er in Nederland een felle politieke strijd wat betreft het recht tot het oprichten van bijzondere scholen naast de openbare scholen.

Belangrijk punt was uiteraard de financiering. Uiteindelijk kwam hieraan in 1917 officieel een einde met de financiële gelijkstelling van openbaar en bijzonder onderwijs maar daarmee was alle ongenoegen de wereld niet uit.

Ook in Terbrugge waren er vóór en tegenstanders van de oprichting van bijzondere scholen.

In de jaren '50 van de vorige eeuw werd het verhaal verteld over een conflict met betrekking tot de bouw van een gebouw pal naast de Christelijke school aan de Terbrugge Rechter Rottekade.

In het stadsarchief is inderdaad een document terug te vinden met betrekking tot deze kwestie.

Kennelijk maakte het bestuur van de school bezwaar tegen de bouw. Dit blijkt uit de navolgende bouwvergunning die alsnog aan de Coöperatieve Boerenleenbank-Terbrugge werd verstrekt.

Deze boerenleenbank was aangesloten bij de koepel Boerenleenbank/Raiffeisenbank Utrecht.

De kwestie speelde zich rond 1921. In dat jaar

werd het laatste deel gebouwd van de school die over een reeks van jaren tot stand was gekomen. De Boerenleenbank als hiervoor genoemd wilde een huis met als bestemming vergaderlokatie en conciergewoning bouwen op enkele meters afstand van de school.

De gemeentelijke vergunning werd aanvankelijk geweigerd omdat dit teveel licht aan de school zou ontnemen, doch later onder voorwaarden verstrekt. Er mocht op de erfscheiding met de school worden gebouwd doch in die muur van het bouwwerk mochten geen draaibare licht-of luchtramen worden gemaakt. De eventuele lichtramen moesten bestaan uit dof glas.

Op de recentelijk gemaakte foto (*afbeelding onder*) gevoegd bij dit document is te zien hoe kort de afstand tussen school en woonhuis is geweest. Ook de verstrekte vergunning is gevoegd bij dit document.

Het huisnummer van het gebouw later aangeduid als kantoor en dienstwoning is nr. 117. De verhouding tussen de besturen van beide instellingen was dus niet best.

Een aantal leden van de bank ging in 1921 over tot de oprichting van een 2e Coöperatieve Boerenleenbank

die zich aansloot bij de Coöperatieve Boerenleenbank te Eindhoven.

Deze coöperatie stond anders tegenover de ontwikkelingen van het bijzonder onderwijs.

Ontstaan van de drie hiervoor genoemde organisaties

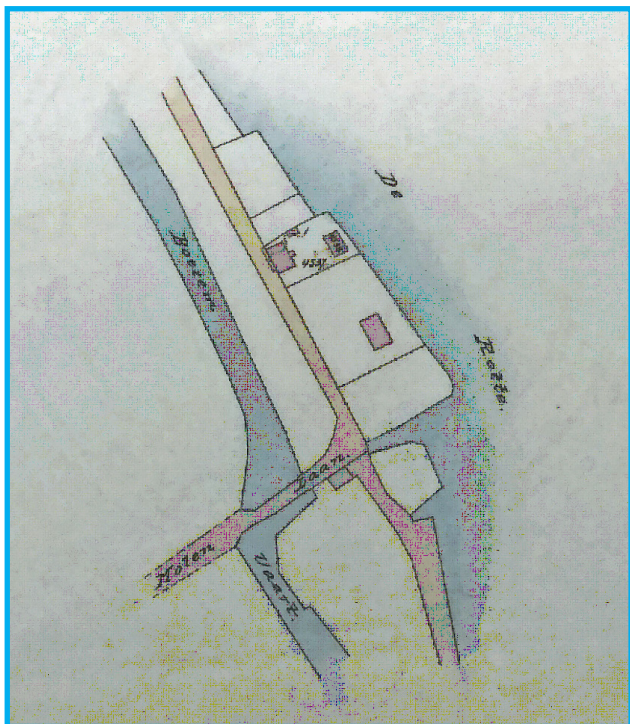
In Terbregge werd in 1886 de “Vereniging School met de Bijbel” te Terbregge-Hillegersberg opgericht en in de jaren daarna werd op die basis onderwijs gegeven vanuit een multifunctioneel woonhuis. De onderwijzer de heer Maisberg woonde ook in dat huis.

Dat huis stond aan de Rechter Rottekade op de plaats van de latere Christelijke school.

In het stadsarchief van Rotterdam bevindt zich een bouwdoos uit 1898 waarin staat dat voornoemde vereniging voornemens is ... een school te stichten in 2 bestaande te verbouwen woningen, eigendom van de vereniging met daar achter een lokaal..... Het eerste lokaal werd dus los van de woning op het terrein achter die woning gebouwd.

De gevraagde bouwvergunning werd inderdaad verleend en is afgebeeld op de volgende pagina. Het aantal leerlingen breidde zich uit. Daarom werden er in 1901, 1906 en 1915 steeds een lokaal toegevoegd aan dat eerste lokaal en als laatste het lokaal het dichtst bij de Rotte.

Op onderstaand kadastertekeningetje, behorende bij de vergunningaanvraag uit 1901 is de situatie van de bouwwerken t.o.v. de weg en de Rotte duidelijk weergegeven.

Het schoolhuis

Het hoofd van de school, de heer Zimmerman, woonde dus in het hiervoor genoemde “schoolhuis”. Om de school en hem meer ruimte te geven werd uiteindelijk besloten gelijktijdig met de bewaarschool aan de overkant van de straat een nieuw woonhuis te bouwen.

Het “schoolhuis” kon worden afgebroken om plaats te maken voor een gebouw met 3 lokalen dat in 1921 gereed is gekomen.

Aldus ontstond de school zoals veel lezers die hebben gekend en die tot 1960 als school is gebruikt. In dat jaar verhuisde de school naar de Heybergstraat en werd het gebouw voor andere doeleinden gebruikt. Het adres is thans Terbregse Rechter Rottekade 125. Ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van de vereniging werd in 1986 een boekje uitgegeven waarin de bouw van de school uitgebreid is beschreven.

In 1907 werd de Coöperatieve Boerenleenbank Terbregge opgericht. Deze bank viel onder de koepel van de Coöperatieve Boerenleenbank-Raiffeisenbank te Utrecht.

De jaarvergaderingen werden veelal gehouden in Lommerijk of in het Plaswijck Paviljoen.

Voorzitter was destijds de heer J. Schiereck en kassier dhr. J.L. Huyzer, de latere fraudeur waarover reeds eerder in Terbrugge werd geschreven en daarna S.C van der Kloot. Als namen van andere bestuursleden worden genoemd P. Visser, C. v/d Kloot, W. Koolhaas en als toezichthouder de heer C.C. Combee.

Leden van de coöperatie waren meest boeren, maar vooral tuinders.

In 1921 werd dus een tweede Boerenleenbank in Terbregge opgericht. Deze viel onder de koepel van de Coöperatieve Boerenleen bank Eindhoven. De bestuurders van die bank steunden de totstandkoming van bijzonder onderwijs en de oprichting van de concurrerende bank zal alles te maken hebben gehad met het hiervoor omschreven conflict over het te bouwen huis. Voorzitter van die bank was M. Dijkshoorn (voormalig wethouder van Hillegersberg) en in diverse jaarverslagen komen als bestuurders voor de namen van A.C. de Ridder, W. de Ruitter, P.L. Breugem en als kassier dhr. A Groeneweg, onderwijzer en hoofd van de Christelijke school. Als toezichthouder wordt ook genoemd de heer A. Houweling.

De jaarvergaderingen vonden plaats in de graanmaalderij of in het daar tegenover gelegen perceel, gebouwd als woonhuis met kantoor, dat volgens een bouwvergunning reeds in 1939 geheel woonhuis was, vlak bij de school. Het huidige nummer is 136.

No. 118
zie no. 107.

De Raad der gemeente Hillegersberg;

Gelet op het verzoek van het Bestuur van de Boerenleenbank dd. 23 November 1921, waarbij wordt te kennen gegeven dat Burgemeester en Wethouders bij hun besluit dd. 26 October 1921, geweigerd hebben vergunning te verlenen tot het oprichten van een gebouw bestemd om gebruikt te worden als conciërge-woning, waarbij een vergaderlokaal op het perceel kadastraal bekend gemeente Hillegersberg Sectie A no. 5435 te Terbregge, op grond dat uit de overgelegde teekening blijkt, dat gezegd gebouw opgericht zal worden naast de bijzondere school aldaar, waardoor licht van die school ontnomen zal worden, benevens dat Burgemeester en Wethouders zich niet kunnen vereenigen met de aangegeven rooilijn;

B E S L U I T

het besluit van Burgemeester en Wethouders dd. 26 October 1921, waarbij vergunning wordt geweigerd aan het bestuur der Coöperatieve Boerenleenbank te Terbregge tot het oprichten van een gebouw bestemd om gebruikt te worden als conciërge-woning, waarbij een vergaderlokaal op het perceel kadastraal bekend gemeente Hillegersberg Sectie A no. 5435 te Terbregge, te vernietigen als-nog toe te staan

- 1e dat op 6,50 M. uit het hart van den rijweg mag worden gebouwd;
- 2e dat de faecalïe stoffen moeten worden afgevoerd over een septietank van voldoende inhoud;
- 3e dat de toestemming voor het op de teekening aangegeven loodsje slechts geldt tot wederopzeggings toe;
- 4e dat tijdig moet worden kennisgegeven aan den gemeente-opzichter wanneer een aanvang zal worden gemaakt met het werk;
- 5e dat toegestaan wordt openerscheiding van de bijzondere school te bouwen, doch dat niets buiten die erfscheiding mag uitsteken en ook geen draagbare of beweegbare licht- of luchtramen in die erfscheiding mogen worden daargesteld, en dat de lichtramen van dof glas zullen moeten worden gemaakt.

Gedaan in de openbare vergadering van den Raad der gemeente Hillegersberg, den 9 December 1921.
De Secretaris,

Levi

De Voorzitter,

W. van der Meer

Samenvoeging banken

In 1972 kwam het tot een fusie tussen de koepels Utrecht en Eindhoven.

De Terbregse Boerenleenbanken moeten al eerder zijn samengevoegd.

Volgens een schema over de bedrijfshistorie Rabobank.com gingen de Raiffeisenbank Terbregge, opgericht in 1907 en de Boerenleenbank Terbregge, opgericht in 1922, in 1958 samen en vormden in 1968 de Rabobank Rotterdam Noord.

Tijdens de openingsplechtigheid in 1956 van de nieuwe bank aan de Terbregseweg sprak voorzitter Schiereck van de samengevoegde banken over verhuizing van de bank vanuit het pand Terbregse Rechter Rottekade 176. Vermoedelijk moest dat zijn nr 136. Dat was dus het perceel waar vanuit eerder de tweede boerenleenbank werkte.

Over het bankgebouw aan de Terbregseweg werd in een eerder nummer van Ter Brugge (20-1) iets gepubliceerd.

De aandachtige lezer zal opmerken dat een aantal genoemde jaartallen met elkaar in strijd zijn, maar dat is in het kader van dit stukje geschiedenis van ondergeschikt belang.

Rivaliteit

Blijft nog te vermelden dat er ook tussen de leerlingen van de Openbare en de Christelijke school de nodige rivaliteit bestond.

De kinderen van de Ommoordseweg en de Hoofdweg die op de Christelijke school zaten moesten dagelijks langs de Openbare school aan de Terbregseweg en dat gaf nogal eens problemen. Dat werkte tot ver na de 2e wereldoorlog door. Gelukkig ligt die tijd van strijd inmiddels ver achter ons.

Tegenwoordig bevolken de bijzondere en de openbare scholen leerlingen van allerlei pluimage.

Hopelijk zal de discussie die nu begint te ontstaan over artikel 23 uit de grondwet die vrijheid van onderwijs garandeert niet opnieuw tot tweedracht onder de bevolking leiden. ●

Geraadpleegde bronnen:

- Het stadsarchief van Rotterdam.
- Oude krantenartikelen uit Delpher.
- Eerder genoemd boekje over de school.
- Wikipedia via internet.

Abraham van den Bos als schoolmeester

In het septembernummer van 20-2 schreven we al over Abraham van den Bos als verzetsstrijder. Hij was schoolmeester aan de Christelijke Lagere School in Terbregge.

Van Gré van der Does- de Bruin kregen we deze afbeelding uit haar poëzie-album uit 1941. Dit gedicht is een herinnering aan Abraham's periode als schoolmeester.

Gré schreef er nog bij dat Abraham in deze periode vervangen was door een andere leerkracht omdat hij gevaar liep vanwege zijn verzet tegen de Duitsers.

Beste Gretha!

*Bij alles wat je doet of laat
Bedenk, dat God je gadeslaat,
En wandel steeds met reing
gemoed,*

Het pad dat hij je kiezen doet.

*Ter herinnering A v.d. Bos, 8 mei
1941, Hillegersberg.*

Het plaatje links is er niet door Abraham opgeplakt, maar door een ijverig klasgenootje die bij haar versje voor het gemak alle linkerpagina's van een afbeelding had voorzien.

Hoofdweg 123 - drie grote autobedrijven: Gertges, Mimiasie en J.C. van den Bos

Het waren veelal boerenbedrijven langs de Hoofdweg, op een enkele uitzondering na. In dit artikel gaan we in op de bedrijven die gevestigd waren aan de Hoofdweg 123 en waarvan de laatste nog steeds bestaat.

Autosloperij Gertges

Lang heeft de naam Gertges nog op het pand gestaan aan de Hoofdweg 123. Wij gingen op onderzoek uit. We komen de naam van Gertges al tegen in 1922: in een advertentie in de Maassluisse courant van 20 oktober lezen we dat de automobielsloperij Gertges, Tinbergen & Co. sloop- en bedrijfsklare wagens koopt en een grote voorraad onderdelen heeft voor vracht- en luxe wagens. Johannes Gertges was één van de compagnons. Het bedrijf was gevestigd aan de Galvanistraat 6 in Rotterdam-West. In een artikel in de Standaard van 19 december 1925 wordt lovend over dit bedrijf geschreven:

In het buitenland ziet men dikwijls nabij de stad een stuk land, waarop de afgedankte automobielen bij hoopen zijn neergesmeten. Dit is noch economisch, omdat aan een gebruikte automobiel altijd toch

nog bruikbare delen zitten, noch verfraaiend voor de stadsomgeving. Soms kunnen onderdelen van automobielen van verouderde types zelfs nog zeer te pas komen.

De firma Gertges en Tinbergen heeft op een groot terrein nabij den Keileweg in Rotterdam een automobielsloperij ingericht, waar alle soorten onbruikbare wagens gedemonteerd worden en de niet versleten delen weer in den handel worden gebracht. Op deze wijze kan een autohouder voor zijn niet meer bruikbare wagens alsnog een afzetgebied vinden en degenen, die bij oudere wagens nog passende onderdelen nodig hebben, ook nog geholpen worden.

Johannes Gertges

Johannes Gertges is geboren op 27 juni 1895 als eerste zoon in het gezin van Dirk Gertges en Gerritje

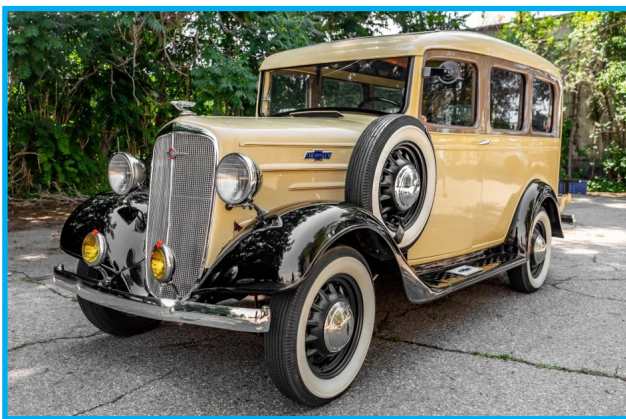
van de Roest. Hij had op dat moment al zes zussen boven zich. Na de geboorte van Johannes zijn er nog vijf kinderen geboren, een gezin van 12 kinderen, niet ongewoon in die tijd. Eén jongen, Hendrik geboren op 6 februari 1898 overleed al op jonge leeftijd, op 7 januari 1901. In 1903 werd nog een zoon geboren en deze werd ook Hendrik genoemd.

Het gezin heeft gewoond in Kralingen, achtereenvolgens aan het Boerensteiger, Oosteinde, Dijkstraat, v.d. Palmstraat, Vredenoordlaan en weer aan het Oosteinde.

Johannes trouwde op 27 mei 1925, 29 jaar oud met Adriana Cornelia Ignatius, oud 27 jaar, dochter van Teunis Pieter Jacobus Ignatius en Anna Maaike de Man. Van Johannes wordt in de trouwakte vermeld dat hij koopman in automobiel-onderdelen was. Johannes was eerst een compagnonschap aangegaan met Jonker, maar deze overeenkomst werd eind 1925 ontbonden. Hierna werd het bedrijf voortgezet onder de naam Gertges, Tinbergen & Co. Op 27 oktober 1932 staat in het Rotterdamsch Nieuwsblad te lezen: *het voorstel tot overschrijving van de huur van het bij de firma Gertges, Tinbergen & Co. in gebruik zijnde terrein aan de Galvanistraat op naam van J. Gertges en P. de Pree* en eveneens in het Rotterdamsch Nieuwsblad op 21 december 1932:

.... tot overschrijving van de ten name van de firma Gertges, Tinbergen & Co. staande huur van terreinen aan de Galvanistraat op naam van de N.V. M. de Heer's Banket, Biscuits-, chocolade- en Suikerwerkfabrieken, zulks met intrekking van het Raadsbesluit van 27 October j.l., waarbij deze perceelen zijn overgedragen aan de firma Gertges en De Pree;

De overeenkomst met de Pree heeft klaarblijkelijk niet lang stand gehouden, want al op 14 maart 1933

Een Chevrolet Carryall

komen wij de inschrijving tegen van het echtpaar Gertges-Ignatius aan de Hoofdweg 17, later gewijzigd in 107 aan de Hoofdweg in Hillegersberg. In 1934 komen we de eerste advertentie tegen van Gertges aan de Hoofdweg, waarin hij een Chevrolet Carryall te koop aanbiedt voor f 400,00.

Verhuisd naar de Hoofdweg

Op 9 maart 1939 zijn Gertges en zijn vrouw gaan wonen aan de Hoofdweg 123. Ook het bedrijf is naar deze locatie verplaatst en hier kon het bedrijf zich uitbreiden. In de oorlogsperiode werd aanmerkelijk minder geadverteerd. Pas in 1946 en 1947 komen we Gertges weer enkele keren tegen. Daarna lezen we niets meer over Gertges. Op de woningkaart van Hoofdweg 123 lezen we dat Gertges op 31 juli 1942 verhuisd is naar de 's Gravenweg 12. Daarna woonden andere gezinnen in dat huis. Richenel Mimiasie is er in juli 1951 ingetrokken, w.s. het begin van het bedrijf van Mimiasie. Het is niet duidelijk geworden hoe het bedrijf van Gertges is beëindigd.

Tweemaal brand

We hebben in het Rotterdamsch Nieuwsblad twee meldingen gevonden van brand bij Gertges: Gisteren (15 mei 1933 - Rotterdamsch Nieuwsblad) ontstond een begin van brand in de autoslooperij van J. Gertges, aan den Hoofdweg 99 (w.s. het bedrijfsadres).

Onder leiding van brandmeester D. Moerman, werd het vuur door manschappen van spuit 6 gebluscht. Een groot aantal oude autobanden waren in brand geraakt. Door spoedig optreden is ernstiger voorkomen.

De tweede brand woedde in de woning van Gertges. We lezen in het Rotterdamsch Nieuwsblad van 16 januari 1934 het volgende:

Gisteravond werd de brandweer gealarmeerd voor een uitslaanden brand inde woning van den heer J. Gertges, aan den Hoofdweg no. 17. Bijna de geheele brandweer rukte uit.

Het bleek, dat eenige kinderkleeren, die te dicht bij de kachel hingen, in brand waren geraakt. Een celluloid pop had voor overbrenging van het vuur gezorgd.

Gasten van spuit 4 waren, onder leiding van den brandmeester, den heer J. de Ruiter, spoedig ter plaatse. Zij hebben het vuur gebluscht. Ook verschenen spuit 3, spuit 6, spuit 5 en spuit 2, die echter geen hulp behoeften te verleenen. In de woning is tamelijk veel brandschade ontstaan. Een vloerkleed, gordijnen, crapauds, enz. zijn gedeeltelijk verbrand.

Ook de burgemeester was op het terrein van den brand aanwezig.

Het is opmerkelijk dat gerept werd over brand ontstaan in kinderkleren, omdat het echtpaar Gertges kinderloos is gebleven. Het kan zijn dat het echtpaar een pleegkind had. Zo treffen we in de overlijdensadvertenties van beiden de kennisgeving aan van A.M. Koster-de Leeuw uit Zeist waarin gesproken wordt over respectievelijke onze zorgzame

moeder en lieve vader, opa en oma. Uiteraard gaan we dit nog verder uitzoeken. Zodra meer bekend is, publiceren we dat in Ter Brugge.

Op 25 augustus 1972 overleed na een lang ziekbed de vrouw van Gertges, Adriana Cornelia Ignatius. Slechts 2 maanden later troffen we in het Algemeen Dagblad van 28 oktober 1972 de overlijdensadvertentie aan van Johannes. Hij is 77 jaar geworden.

Richnel Mimiasie (met helm) slaat eerste paal voor nieuw bedrijfsgebouw, ca. 1965

Autobedrijf Mimiasie

Het is opmerkelijk hoe vaak de Mimiasie wordt genoemd in gesprekken met oud-Terbreggenaren die deze man nog persoonlijk hebben meegemaakt. Hij wordt beschreven als een charmante man, innemend, een Italiaan. Anderen dachten dat hij van Griekse afkomst was. Niets is minder waar. Zijn vader, Richnel Charles is geboren op 3 augustus 1893 in Suriname (Paramaribo). Als matroos kwam hij naar Nederland en trouwde daar met de op 17 augustus 1900 geboren Wilhelmina Klazina de Haan. Ze kregen één zoon, Richnel Adrianus, geboren op 7 juni 1924 in Rotterdam. Richnel trouwde op 12 juli 1951 met Elizabeth (Kiek) de Man, dochter van A.H.A. de Man. De Man was eigenaar van het naar hem genoemde aannemingsbedrijf van weg- en waterbouwkundige werken Arie Hendrik Arnoldus de Man, bekend in Rotterdam en omgeving. Uit dit huwelijk werden twee kinderen geboren: Anthonia (Ans), geboren op 16 april 1952 en Wilhelmina op 25 mei 1955, beiden in Rotterdam. Wilhelmina heeft maar kort geleefd. Zij overleed op 22 juni 1955 in Baarn, slechts 1 maand oud.

Het autobedrijf

Richnel Mimiasie begon het Automobiellbedrijf R. A. Mimiasie B.V. aan de Hoofdweg 123 te Rotterdam na de Tweede Wereldoorlog met de ombouw van ex-U.S. Army trucks, merendeels GMC's. Deze werden geschikt gemaakt voor civiel gebruik. Uitvoeringen met 4x4 en 6x4 aandrijving werden voorzien van DAF of M.A.N.-dieselmotoren en van een cabine die ook van deze fabrieken kwam. De vrachtwagens waren speciaal geschikt gemaakt voor de in de bouw- en wegenbouwbedrijven gestelde eisen.

Op een gegeven moment werd overgestapt op de 'REO' trucks. Deze werden voorzien van een DAF dieselmotor en Netam kipper. Het type 14.000 SF had 6x6 aandrijving, een 10,7 liter M.A.N.-motor en was goed voor een bruto draagvermogen van circa 14 ton. Het lichtere type 10.000 SF had een 120 pk. DAF diesel en kon 10 ton meenemen.

Vanaf 1967 kregen deze vrachtwagens de naam R.A.M., de initialen van dhr. R.A. Mimiasie. In dat jaar werden in totaal acht chassis afgeleverd. Daarna werden er jaarlijks enige tientallen gebouwd, met uitzondering van 1974, toen slechts acht wagens

werden afgeleverd. In 1977 werd Mimiasie M.A.N.-dealer voor Rotterdam, waarna in 1982 het laatste exemplaar werd gebouwd.

René Sloof schreef op 7 augustus 2022:

Ik heb bij R.A. Mimiasie aan de Hoofdweg (vandaar de naam RAM) gewerkt als leerling-monteur en truckwasser. Elke vakantiedag was ik daar en heb er veel geleerd. De trucks werden opgebouwd uit oude dumptrucks, zoals de assen en chassis van REO e.d. en de motoren kwamen eerst van DAF en later van MAN en toen is men ook meer de cabine van MAN gaan gebruiken. De eerste cabines werden gebouwd bij Quirijns uit Sprang-Capelle welke nog steeds bestaat. Die cabines waren voor groot deel uit hout gemaakt met plaatstaal aan de buitenzijde. Mijn vader reed veel onderdelen voor Mimiasie en nadat hij een nieuwe Mercedes had, een 312, mocht hij bij DAF in Eindhoven het terrein niet meer op!

Richenel zelf sleutelde zelf niet aan de auto's. Daar had hij goede monteurs voor o.a. Klem. Richenel was de ondernemer, de handelaar die zijn handel goed wist te verkopen. Het was dan ook een bloeiend bedrijf met afnemers over de gehele wereld. Zo lazen we in het blad transportwereld:

De Reo's komen

In GMC's deed men tot in 1967, toen de laatste werd afgeleverd. Totaal verlieten meer dan 300 van deze 6x6-en de werkplaatsen aan de Rotterdamse Hoofdweg nummer 123, achter het scheve witte huisje.

De laatste GMC werd tevens een speciale. Voor firma Bart Stigthans uit Nieuwerkerk a/d IJssel bouwde men namelijk een versie met lucht bekrachtigde hydraulische remmen in plaats van de normale Hydrovac. De motor was een DAF DA 475 van 100 pk.

Eind jaren vijftig verschenen er ook nieuwe gezichten. De eerste Reo's kwamen toen namelijk van het Amerikaanse leger los. Het ging in het begin om de kleine, 2½-ton versies, maar later kwamen daar de grotere 5-tons Diamond's bij. Voor Mimiasie betekenden deze technisch veel betere chassis een welkome aanvulling op de GMC, die geleidelijk plaats maakte voor de Reo's.

In de jaren zestig begon het bedrijf zich, behalve op kiepauto's, te specialiseren op kraanwagens. Dit waren dan originele M108, M62 en M246, die vers uit de dump warden verkocht, of geheel naar de wensen van de klant waren aangepast. Ook in de jaren zeventig bleven deze trucks leverbaar.

Ze bleken onverwoestbaar en zelfs nu zijn er bij sommige bedrijven nog dagelijks van deze beren in

gebruik.

Het jaar 1966 bracht de eerste truck met een eigen gezicht. Op basis van de kleine Reo construeerde men een frontstuurchassis met een 120 pk sterke DAF DD 575V dieselmotor.

De eerste wagen van dit type kreeg een wagenmakerscabine, maar de latere versies een DAF stuurhuis.

Dit chassis bood de mogelijkheid tot montage van een 3.75 m lange kipbak, goed voor een laadvermogen van 6.5 ton. Het werd verkocht als "kleine Reo frontstuur".

Van deze versie, voorzien van rechts-stuur en DAF benzinemotor, konden 34 stuks naar Indonesië worden uitgevoerd, hetgeen de grootste exportorder voor Mimiasie is geweest. Eerder konden 15 Reo M44's, voorzien van een driezijdige Netam-kipper, naar Peru worden verscheept en gingen zes Diamond's met bomenklemmen naar Suriname. Ook gingen twee bosbouwtrucks, waaronder één met een Cummins dieselmotor, naar Madagaskar.

Vanaf 1967 verkocht A.A. Mimiasie zijn gereviseerde en aangepaste chassis onder de merknaam RAM, zijn initialen Richenel Adrianus Mimiasie.

Richenel overleed in Amsterdam, op 15 februari 1986. Hij kon trots zijn op het bedrijf dat hij had opgebouwd en de vele vrachtwagens die daar werden gebouwd. Er wordt nog vol lof over hem gesproken.

voor **6 1/2 ton** met door ons gemaakt **DUBBEL CHASSIS***

* goedgekeurd door Rijksdienst voor het Wegverkeer

=SERIEUS=
Wij kochten de room van de dump

- zulke wagens*
- zo'n service
- zo'n keus
- zo'n prijs
- zo'n aanbod
- zo'n finish

* mogen gekocht worden door EVD, KNAC, ANWB, etc.

constructie volgens voorschriften:

ATTENTIE: Onze jaren lange ervaring met de constructie van het **GEKLOKKEN DUBBEL CHASSIS**, geeft U de zekerheid dat, voor de G.M.C.'s door ons afgeleverd, de Rijksdienst voor het wegverkeer goedkeuring verleent voor verhoogd kenteken-tonnage tot 6 1/2 ton te leveren: naakt chassis of met cabine en nieuwe drie-zijdige **NETAM**-kipper.

verzwaarde **NETAM** pendel-as
verzwaarde veren vóór en achter
lengte kipper 3.60 m.
geklokken dubbel chassis

goedkoopste

autobedrijf - het schone milieuhuisje

R.A. MIMIASIE
HOOFDWEG 123
ROTTERDAM

Telef. K 1800 - 22805 - 12 84 04
van 9 uur 's ochtends tot 18.00 uur 's avonds (zaterdag 10.00 uur)

Deelname verzekering van financiering.

Alle wagens technische tekeningen bijgeleverd.

Transportbedrijf J.C. v.d. Bos

Op een mooie herfstmiddag hadden Bas Herselman en ondergetekende in Nieuwerkerk een afspraak met Jan van den Bos. In zijn mooie woning aan de Hoofdweg spraken we met hem over de geschiedenis van het transportbedrijf, waar Jan jaren de scepter heeft gezwaaid. Het was een prettig gesprek waarbij we veel te weten zijn gekomen over de oorsprong van het bedrijf, waar zijn vader mee begonnen is.

Aan de Ommoordseweg 256 is de basis gelegd voor het transportbedrijf van Van den Bos, aanvankelijk K. v.d. Bos. later J.C. v.d. Bos.

Klaas van den Bos is geboren op 21 augustus 1911 in Bleiswijk. Op 21 februari 1934 trouwde hij met de op 8 oktober 1914 in Zevenhuizen geboren Maria Wilhelmina Voorwinden.

Het echtpaar is na hun huwelijk in 1934 gaan wonen aan de Raephorststraat 134b. Daar is hun eerste kind geboren: Jan Cornelis op 8 oktober 1934. In 1935 verhuisde het gezin naar de 1e Pijnackerstraat 11b in het Oude Noorden. Klaas stond in het bevolkingsregister ingeschreven als boterhandelaar. Zoon Jan vertelde dat hij met een carry langs de huizen ging als handelaar in boter, kaas en eieren. Aan het eind van 1935 verhuisde het gezin naar de

Hoeksekade 116 in Bergschenhoek. De vrouw van Klaas zorgde voor het winkeltje, maar was zeker geen heldin in de zaak. Ze was te verlegen om met klanten om te gaan, dus de zaak liep niet erg goed. In 1937 konden ze aan de Ommoordseweg 256 een woning en een stuk grond huren. Hier is hun dochter geboren: Wilhelmina Martijntje, roepnaam Mies, op 7 juli 1937. Zij is reeds overleden.

Op de foto Klaas v.d. Bos met Maria Voorwinden en hun beide kinderen Mies en Jan.

Deze foto is met hulp van AI bewerkt. De teksten boven en onder zijn niet correct overgenomen.

Klaas had onvoldoende geld om de grond te kopen, dus moest hij dat huren. Zijn schoonvader, Cornelis Voorwinden, keuterboertje en een klein en guitig mannetje, zoals Jan hem omschreef, adviseerde hem om te huren met recht van koop. Dat gebeurde later. Een jonkheer wilde wel hypotheekgever zijn en Klaas was grondeigenaar. Klaas had inmiddels zijn ambities aangepast en besloot vrachtrijder te worden. Hij had een timmermansopleiding gevolgd, zelf een kippenschuur gebouwd aan de Ommoordseweg en was erg handig. Dit kwam hem later goed van pas bij het ombouwen of aanpassen van vrachtwagens. Zo kon hij een Ford ombouwen tot kleine vrachtwagen. Hij koos er vervolgens voor om verder te gaan in het goederenvervoer.

Klaas v.d. Bos, grondlegger van het bedrijf

Hij begon met een Ford-vrachtwagen, een A-Ford uit 1930. Ook kocht hij een Chevrolet. Later kwamen daar nog meer Chevrolets en GMC's bij, Bedfords en Dodges. In het begin van de oorlog was voldoende werk: het puin na het bombardement moest worden opgeruimd en daar waren veel vrachtwagens voor nodig. Het puin werd onder andere gebruikt voor het dempen van de Schie en de uitbreiding van het Kralingse Bos. Jan vertelde dat er wel 1400 vrachtwagens rondreden in Rotterdam om al dat puin te vervoeren. Het vervoer vond plaats onder regie van de gemeentelijke dienst Diwero: Dienst voor de uitvoering van den Wederopbouw van Rotterdam. In de oorlog heeft Klaas met stadsgas gereden. Het

kwam toen regelmatig voor dat de auto's slecht startten. Klaas vroeg dan buurman De Heer om hulp. Deze kwam met enkele paarden de vrachtwagen op weg helpen.

Na de oorlog, toen er weinig werk was, heeft Piet Luyt nog korte tijd bij Klaas gewerkt. Piet was de broer van Jan, van het transportbedrijf Jan Luyt. Dit bedrijf is al beschreven in Ter Brugge 22-1.

Op 1 januari 1960 heeft Jan Cornelis het bedrijf overgenomen van zijn vader en het bedrijf ging verder onder de naam Transportbedrijf J.C. v.d. Bos. De overgang verliep geleidelijk. Jan begon zelfstandig met zo'n 15 wagens en zijn bedrijf liep enkele jaren parallel aan dat met zijn vader. Daarna nam hij het wagenpark van zijn vader over en ging hij geheel zelfstandig verder.

Het bedrijf was al gevestigd aan de Hoofdweg/Chroomstraat 1 - 3, maar in 1968 deed de kans zich voor om een aangrenzend terrein met opstallen over te nemen. Hier breidde het bedrijf zich steeds meer uit. Op een gegeven moment had v.d. Bos wel 34 vrachtwagens rondrijden.

Jan Cornelis v.d. Bos, nu 91 jaar

In de jaren negentig heeft Jan Cornelis het bedrijf overgedaan aan zijn zoons: Jan Kees (1964), Kasper (1970) en Martin (1975). Deze drie zoons vonden het beter om het bedrijf op te splitsen. Elk leidt nou een eigen bedrijf: het reguliere transportbedrijf (J.C. van den Bos Transport), het onderhoudsbedrijf, dat niet alleen eigen wagens in onderhoud heeft, maar ook voor andere bedrijven het onderhoud uitvoert en het bedrijf dat is gespecialiseerd in zwaar en speciaal transport.

Klaas, de grondlegger van het mooie bedrijf is overleden op 7 januari 1988, in de leeftijd van 76 jaar. Zijn Maria Wilhelmina vrouw overleed op 6 september 2009. ●

Reuring in Terbregge: skelterbaan veroorzaakt overlast!

Terbregge kende begin jaren zestig een heuse skelterbaan. Deze was aangelegd op het voormalige evenemententerrein, het terrein waarop de Bevrijdingsfeesten werden gehouden en later bedrijfsvoetbal werd gespeeld. Het was het terrein van Jan Bok die ook de uitbater was van het op het terrein gelegen café De Witte Hoepel. Samen met compagnon Oosterhout was de Bok met deze baan begonnen, een baan, naar later bleek waar niet iedereen even gelukkig mee was.

We citeren enkele alinea's uit het Vrije Volk van 15 mei 1964:

Skelterbaan is Terbregge een doorn in het oog

Je wordt er beroerd van

De vrije zaterdag is dit keer zonovergoten. In Terbregge, waar nog ruimte is voor grasgazonnetjes en een enkeling zelfs een klein moestuintje in cultuur

kan houden, zitten de mensen buiten in tuinstoeltjes. Sommigen blijven binnen, maar hebben dan de ramen en deuren wijd opengezet, zodat de geurtjes en de geluidjes van de lente niet buitengesloten worden. Die geurtjes en geluidjes; tot een uur of elf, worden ze voortgebracht door jasmijn en een vroege lindebloesem en zijn het de vogeltjes die kwetteren. En hoog boven dat alles, een zon die nu nog mild is, maar in de loop van de dag fel zal gaan steken.

Dat is jammer. Maar voor de Terbreggenaren is in de middaguren het plezier van de vrije zaterdag toch al voorbij: Want na elven kwetteren de vogels niet meer en houdt het groen op te geuren. Daarvoor in de plaats komt benzinstank en luid gegier en gebrul. Dan namelijk worden de skelters in de baan gebracht en begint het onophoudelijk rondjes rijden op het parcours, dat een maand of twee geleden werd aangelegd op een voormalig voetbalterrein achter de Ommoordseweg. Tot zonsondergang gieren de karretjes in het rond. Hier en daar worden ramen en deuren gesloten; men sluit de zon maar ook het lawaai en de stank buiten. In de tuintjes schuift men tafeltjes en ligstoelen weer bij elkaar en gaat men

Links in de skelter mede-exploitant Oosterhout

De skelterbaan met café de Witte Hoepel

binnen verder lezen in krant of boek. En in alle huizen op de Terbregseweg en de Ommoordseweg, die de skelterbaan omsluiten, wordt thans onvriendelijk commentaar geleverd, zoals bij voorbeeld de makelaar W. Brons van de Ommoordseweg doet.

Hij zegt: „Zeven jaar lang heb ik hier prachtig gewoond. Maar sinds de baan er is, is dat afgelopen. Iedere woensdag, zaterdag en zondag wordt de atmosfeer hier bepaald door dat zeurderige en opdringerige geluid van die skelters. De hele dag door; je wordt er beroerd van.

Nozembaan

En, zo zegt de heer S. Dirkzwager (73), voorzitter van de vereniging Terbregge's Belang: „Het is voorgoed uit met de rust hier. Die nozembaan maakt het leven tot een hel.”

De skelterbaan is Terbregge dus 'n doorn in het oog. Er is sprake van “ongeoorloofde hinder,” meent men er en dus zal de baan moeten verdwijnen. Rotterdams gemeentebestuur heeft kort geleden toegegeven, dat op de skelterbaan de bepalingen van de Hinderwet van toepassing zijn. De zaak wordt echter nog onderzocht. Momenteel zou het TNO uit Delft bezig zijn door steekproeven op geluid en stank de graad van de hinder vast te stellen.

Tot zover het citaat uit Het Vrije Volk.

Hinderwet

Terbregge zat natuurlijk niet stil en Terbregge's Belang had al verschillende protesten verstuurd aan het gemeentebestuur, eenmaal met een pakket van 73 handtekeningen van omwonenden. Namens 13 bewoners nam makelaar W. Brons een advocaat in de arm. Deze zou bestuderen op welke wijze effectief verzet kon worden gevoerd tegen het skelterkabaal. De ambtenaar van de Hinderwet op het Stadsstimmerhuis gaf de krant desgevraagd commentaar op deze zaak: „Wij zullen hier de normale procedure van de Hinderwet voeren. Dat wil dus zeggen dat te zijner tijd mondelinge en schriftelijke bezwaren kunnen worden ingebracht tegen de baan en dat die bezwaren dan door ons onderzocht worden. Gevolg daarvan kan dus zijn, dat de baan moet verdwijnen.”

Duidelijk was dat de exploitant van de skelterbaan, de heer J. Bok daardoor ernstig gedupeerd zou worden. Maar de ambtenaar van de Hinderwet verzekerde dat de heer Bok van te voren voldoende was gewaarschuwd. De voortvarenheid waarmee de heer Bok voort bouwde aan zijn baan - er waren plannen voor de aanleg van een uitgebreide toeschouwersaccommodatie - deed de Terbreggenaren vrezen dat de exploitant zeker was van zijn zaak. De Hinderwetprocedure die in voorbereiding was, zou moeten uitwijzen welk belang het zwaarst zou wegen. De bewoners van Terbregseweg en Ommoordseweg keken er met spanning naar uit.

En het Vrije Volk besloot: *Ondertussen gieren de skelterwielen en ronken de motoren. Iedere woensdag, iedere zaterdag, iedere zondag.*

Rechter nam persoonlijk poolshoogte

Op 16 juli 1964 lezen we in het Vrije Volk dat de waarnemend-president van de rechtbank, Mr. F. Nivard persoonlijk polshoogte was wezen nemen. Hij was ook al eerder wezen kijken, maar toen was zijn komst aangekondigd. Op dat moment reden er slechts vijf zogenaamde huurskelters op de baan en de coureurs haalden niet het uiterste uit hun machientjes. Hij kreeg toen ook te horen, samen met enkele raadsliden en omwonenden “U wordt bij de neus genomen”, “Ze passen wel op, nu scheuren ze niet” en “Als ze op zaterdag bezig zijn, zou je wel kopspijkertjes op de baan willen gooien.” Bij zijn onaangekondigde bezoek kon hij constateren welk geluid er daadwerkelijk werd gemaakt, toen de 17-jarige Bert Oosterhout, zoon van één der exploitanten in recordtempo over de baan racete. Van omwonenden, 24 klagende bewoners uit de wijk, kreeg Nivard te horen: „Vooral bij wedstrijden is de landelijke rust aan de Terbregse- en Ommoordseweg helemaal zoek”, „Onze kinderen kunnen er niet meer van studeren”. Nivard kwam tot de conclusie, dat er van stank geen sprake was en dat het geluid van vijf huurskelters ruimschoots werd overstemd door het lawaai van het voorbijgaand verkeer. Bij de wedstrijdskelters was dat niet het geval.

Kort geding

In het gerechtsgebouw werd het kort geding gehouden. Daar werd eerst de getuige, B. L. Bouwens, hoofdinspecteur voor de Hinderwet gehoord. Hij had allerlei geluidsmetingen verricht en de geluidsproductie was steeds bedenkelijk hoger geweest, dan hetgeen TNO als toelaatbaar gemiddelde beschouwde.

Vervolgens wilde de president weten of de baan een Hinderwet-object was. De gedaagde partij had op 6 maart van het jaar een Hinderwetvergunning aangevraagd, maar daarover was door de dienst van de hoofdinspecteur verder geen overleg gepleegd. De hoofdinspecteur gaf toe, dat in het algemeen bezwaren op grond van de Hinderwet overdreven zijn, omdat de ambtelijke diensten pas vergunningen afgeven, als zulke bezwaren zoveel mogelijk ondervangen zouden worden.

‘In dit geval heeft onze dienst er nog niets aan gedaan,’ antwoordde een getuige op een vraag van de president. B en W van Rotterdam wensten de baan op grond van de bepalingen van de Hinderwet te sluiten. Daarover was de exploitant, de heer Bok, in beroep gegaan bij de Kroon, opdat een voor

het gehele land geldende uitspraak ten aanzien van skelterbanen zou worden gedaan. Ook in Leidschendam moest om dezelfde klachten van daar omwonenden reeds een baan gesloten worden. Mr. Bokma, de raadsman van de exploitant, wilde weten, welke voorwaarden aan een skelterbaan-exploitatie en aan skelters zouden moeten worden gesteld, maar op die vraag wilde mr. Nivard bij voorkeur niet ingaan: “Wij zijn hier geen montagebedrijf,” merkte hij op. Hierna werden enige andere getuigen gehoord, die verklaringen omtrent de geluidshinder aflegden.

Uitspraak

Een week later kwam de uitspraak. Een Salomonsoordeel, zo noemde Tubantia deze in haar krant van 14 juli 1964: De president van de rechtbank in Rotterdam heeft, na zich persoonlijk van de toestand ter plaatse op de hoogte te hebben gesteld een salomonsoordeel uitgesproken over de skelterbaan Terbregge in Rotterdam. Er mocht alleen met huurskelters worden gereden (wedstrijdskelters en particuliere skelters werden verboden) en met niet meer dan acht tegelijk op de baan. Deze mocht tot acht uur 's avonds geopend zijn.

Het was de vraag of de beperkte exploitatie (overtredingen van de beperkingen zouden worden bestraft met 250 gulden boete) lang zou kunnen voortduren, want er was ook nog een procedure gaande over het al dan niet toepasselijk zijn van de Hinderwet.

Café De Witte Hoepel

Kunstijsbaan

Het werd nu stil rond de skelterbaan In het Parool van 11 februari 1966 lezen we dat er plannen bestonden om aan de Ommoordseweg in Terbregge - op een stuk grond waar nu een skelterbaan ligt - een open kunstijsbaan van 30 bij 60 meter aan te leggen. Het initiatief was uitgegaan van de IJshockeyclub Rotterdam, die reeds geruime tijd een actie had

gevoerd voor de stichting van een kunstijsbaan. Men wilde het plan financieren met steun van het bedrijfsleven en de gemeente. De heer Bok had zich in principe bereid verklaard de grond voor een groot aantal jaren aan de ijshockeyclub te verhuren. Met het plan zou ongeveer een half miljoen gulden gemoeid zijn. De afdeling sport en recreatie van de gemeente zou achter het plan staan. Het plan is uiteindelijk toch niet doorgegaan.

Skelterbaan exit

In 1968 viel definitief het doek over de skelterbaan. In het Vrije Volk van 26 november van dat jaar lezen we: Het besluit van B en W om voor de skelterbaan aan de Ommoordseweg, Terbregge, opnieuw een Hinderwetvergunning af te geven, is door de Kroon vernietigd.

De omwonenden hadden een actie gevoerd om deze baan vanwege de last die men van de motoren ondervond, te doen sluiten. Zij hadden zich daarbij zelfs van een raadsman voorzien, die de bezwaren van de bewoners van bij de skelterbaan gelegen huizen aan de Kroon had voorgelegd. Reeds eerder is deze baan een strijdpunt tussen de exploitant en de bewoners geweest. Toen hadden de bewoners in kort geding een uitspraak van de rechter gekregen, waarbij deze rechter weliswaar niet besliste tot sluiting van de baan, maar waarbij enkele beperkende maatregelen aan de eigenaar en de skelterrijders werden opgelegd. Niettemin bleven de omwonenden vooral in de avonduren en gedurende de weekeinden zoveel last

De Witte Hoepel droeg de naam van de skelterbaan

van het motorengeronk ondervinden, dat zij deze actie tot in hoogste instantie hebben doorgezet.

Nu de vergunning krachtens de hinderwet door de Kroon niet is goedgekeurd, zou de baan wellicht verdwijnen naar een plaats waar niemand er hinder van zou ondervinden.

In Terbregge werd het weer rustig. ●

De skelters veroorzaakten veel lawaai, aldus omwonenden

De Achter(op)pagina

Op deze pagina al onze mededelingen, boekbesprekingen, aankondigingen, oproepjes (ook de uwe) en verder al die zaken die aandacht vragen.

Lezing over oud-Terbregge

Twee maal per jaar organiseert Stedebouwkundig Wijkbehoud een lezingenavond, gratis toegankelijk voor leden en belangstellenden.

De mei-bijeenkomst met als thema "Terbregge" vindt dit jaar plaats op dinsdagavond 19 mei a.s. om 20.00 uur.

De locatie is de aula van het Vakcollege Hillegersberg, Argonautenweg 13, 3054 RP Rotterdam.

Het thema van de bijeenkomst is Terbregge:

"van Buurtschap (13e eeuw) naar Vinex (2000)".

Tom Janse verzorgt het deel over oud-Terbregge.

Het volledige programma van de avond wordt gepubliceerd in het VSW-magazine van mei.

Informatie gevraagd over ambulante handel

In ons septembernummer willen we aandacht besteden aan de ambulante handel in Terbregge in de naoorlogse periode. Op de expositie van 8 maart jl. besteedden wij aandacht aan de fysieke winkels in Terbregge.

Al eerder vroegen wij u om informatie over venters. Daar zijn al enkele reacties op binnen gekomen. Nu verbreden wij de vraag en willen naast informatie en beeldmateriaal van venters ook de huis-aan-huisverkoop door bakkers, melkboeren en groenteboeren belichten.

Wellicht was één van uw familieleden daarbij betrokken of heeft u er foto's van in een familiealbum. U maakt ons er erg blij mee. Neem contact met ons op: histbb@gmail.com of telefonisch via Tom Janse, 06-13716547.

Expositie over winkels in Terbregge

Op 8 maart jl. hebben we in het gebouw van speeltuinvereniging Terbregge onze jaarlijkse fototentoonstelling gehouden.

Wat hebben wij er van genoten. De opkomst was geweldig en voor degenen die er waren, leken de foto's met begeleidende teksten op de panelen net zo belangrijk als de onderlinge ontmoeting. Oude herinneringen werden opgehaald en menig een bleef langer hangen dan vooraf waarschijnlijk de bedoeling was.

Hieronder enkele foto's van deze dag.

